

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історіографії і джерелознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історіографія всесвітньої історії

Освітня програма 032 Історія та археологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 01 Освіта/

Затверджено на засіданні
Кафедри історіографії і джерелознавства
Протокол № від “” 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історіографія всесвітньої історії
Викладач (-і)	Довган Юрій Любомирович
Контактний телефон викладача	068–23–43–524
Е-mail викладача	gen.dovgan@gmail.com
Формат дисципліни	нормативний курс
Обсяг дисципліни	90 год; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	четвер, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Особливість курсу «Історіографії всесвітньої історії» зумовлена складністю предметної сфери пізнання в історіографії — історичних знань: практичною безмежністю матеріалу, що вивчається; необхідністю солідної попередньої підготовки з власне історичних дисциплін і суміжних гуманітарних, зокрема, з філософії, політології, історії культури зарубіжних країн та ін.</p> <p>Історіографії всесвітньої історії вивчає закономірності на-громадження знань і розвитку історичної думки, становлення і збагачення історичної науки у головних країнах світу. Іншими словами, предметну сферу історіографії складають не сам історичний процес, не конкретні факти, події, явища історії, а лише ті, що мають безпосереднє відношення до розвитку знань про ці події, факти і явища:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ світоглядний складник — система ідей і цінностей історика, з позицій яких він сприймає і пояснює навколишній світ; ☐ методологічний (теоретичний) складник, що передбачає наявність у дослідника знань про мету, принципи і засоби здійснення історичного пізнання, а також його приналежність до визначеного наукового напрямку, школи, інституції; ☐ фактологічний (джерельний) складник, пов'язаний з умінням дослідника працювати з історичними джерелами і реконструювати на їх підставі минулу дійсність; ☐ соціально-культурний складник, який забезпечує присутність у створюваних істориком знаннях впливів соціального оточення, його ментальних структур, зокрема історичної пам'яті; ☐ психологічний і мовнолінгвістичні складники. 	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає у вивченні студентами закономірностей нагромадження історичних знань і розвитку історичної думки у провідних країнах Європи і Америки, становлення і збагачення світової історичної науки.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Курс «Історіографії всесвітньої історії», як окрема компонента історичної науки, відіграє пріоритетну роль у підготовці професійних істориків, справляє великий вплив на формування масової історичної свідомості, історичної культури і мислення. Його значення у підготовці майбутніх фахівців істориків обумовлюється низкою чинників</p> <p>По-перше, його вивчення на старших курсах історичних факультетів, як і історичного джерелознавства, завершує підготовку історика-фахівця. В певній мірі ці дисципліни є вершинами історичної освіти, оскільки навчають критичному, тобто аналітичному, ставленню до свідчень про минуле, що складає основний зміст головного методу історії як науки: джерелознавство вчить критичному відношенню до історичних джерел, а історіографія — аналізувати праці істориків, що є головними історіографічними джерелами.</p>	

По-друге, навчає не переказувати історичні праці з сліпою вірою у непогрішимість і святість змісту написаного, а аналізувати їх та аналітично думати. Тому курс є своєрідним інтелектуальним трампліном до набуття навичок історико-аналітичного мислення, без якого не може бути справжнього історика.

По-третє, допомагає студенту швидше орієнтуватися у безмежному морі історичної літератури, правильно оцінювати результати минулого розвитку історичної науки.

По-четверте, дозволяє глибше зазирнути в історичний процес, краще усвідомити його закономірності й орієнтуватися у складних питаннях конкретної історії, даючи їм наукову оцінку, систематизувати здобуті знання в єдине ціле. Відтак студіювання проблем історіографії всесвітньої історії є найбільш ефективним засобом синтетичного пізнання і методологічного зростання фахівця-історика.

По-п'яте, дає змогу з наукових позицій узагальнювати та оцінювати нагромаджену попередніми поколіннями учених історичну спадщину, визначити не вивчені або недостатньо досліджені питання, накреслити шляхи їх подолання. Не випадково, ще в 1973 р. відомий радянський історик, академік О. Нарочницький зазначав, що раніше доводилося працювати десятиліттями, щоб хоча частково розібратися у картині розвитку історичної науки, а завдяки працям історіографії це можна простудіювати за кілька місяців.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	54

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	Історія і археологія	2	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Антична історіографія	Семінарське заняття	1. Історики Греції. Геродот. Фукидит. Ксенофонт. / Пер. с древнегреческого. — М., 1976. — С. 27-164	2	2	4 міс.
Тема 2. Західноєвропейська середньовічна історіографія					
Тема 3. Візантійська історіографія	Семінарське заняття	2. Історики античності: В 2-х т. — Т.1: Древняя Греция. — М., 1989.	2	2	4 міс.
Тема 4. Історіографія раннього нового часу	Семінарське заняття				
Тема 5. Просвітницька історіографія	Семінарське заняття				
Тема 6. Історіографія романтизму	Семінарське заняття	3. Історики античності: В 2-х томах. —	2	2	4 міс.
Тема 7. Основні напрямки і школи позитивістської					

історіографії Тема 8. Обличчя історіографи першої половини ХХ ст. Тема 9. Школа “Анналів” та її вплив на історичну думку	тя	Т.2: Древний Рим. — М., 1989.			
	Семинарське заняття	4. Историки Рима / Вст ст. С. Утченко. — М., 1970. 5. Геродот. История в девяти книгах. — М., 1972.	2	2	4 міс.
	Семинарське заняття	6. Ливий Т. История Рима от основания города: В 2-х т. — М., 1989. 7. Тацит К. Сочинения: В 2-х т. — М., 1969. 8. Доватур А.И. Повествовательный и скучный стиль Геродота. — Л., 1957. 9. Кнабе Г.С. Корнелий Тацит. Время. Жизнь. Книги. — М., 1984. 10. Крабе Г.С. Образы Рима в сочинении Тита Ливия // Кнабе Г.С. Материалы к лекциям по общей теории культуры и культуре античного Рима. — М., 1993. 11. Кузнецова Т.И., Миллер Т.А. Античная эпическая историография. Геродот. Тит Ливий. — М., 1984. 12. Лосев А.Ф. Античная философия	2	2	4 міс.

		<p>истории. — М., 1977.</p> <p>13. Лурье С.Я. Геродот. — М.; Л, 1947.</p> <p>14. Миллер Т. Историческая проза Древней Греции // Историки Греции. Геродот, Фукидид, Ксенофонт. — М., 1976.</p> <p>15. Мирзаев С.Б. Полибий. — М., 1986.</p> <p>16. Немировский А.И. У истоков исторической мысли. — Воронеж, 1979.</p> <p>17. Полонская К.П. Поняева Л.П. Хрестоматия по ранней римской литературе. — М., 1984.</p> <p>Рыбаков Б.А. Геродотова Скифия. — М., 1979.</p> <p>Сидорович О.В. Анналисты и антиквары. Римская историография конца III—I в. до н.е. — М., 2005.</p> <p>Томашевская М. Историческая проза античности // Историки античности: В 2-х т. — М., 1989. — Т.1: Древняя</p>			
--	--	---	--	--	--

		Греція. — С. 5-30. Тругіна Н.Н. Політика и політики «золотого века» ки. — М., 1986.			
6. Система		оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу		Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях (максимум 20 балів), написання контрольної роботи (максимум 10 балів), колоквіум (на знання культурологічних термінів) – максимум 10 балів, захист презентацій на обрані студентами теми (10 балів). «Других» 50 балів – це залікове тестування складене на основі, передусім, лекційних занять.			
Вимоги до письмової роботи		Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика. Окремі завдання із пропонуванних потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.			
Семінарські заняття		Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української культури, займати чітку громадянську позицію			
Умови допуску до підсумкового контролю		Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити реферат (презентацію) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 5 балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквіум – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.			
7. Політика курсу					
Політика курсу «Історія української культури» передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізньєнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, написати колоквіум <u>у письмовій формі</u>). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.					
8. Рекомендована література					

1. Європейська та українська культура в картинах: Навч. посіб. / За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. – К., 2003.
2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009.
3. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А. Режко. – К., 2010.
4. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993.
5. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000.
6. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І. Білик. – К., 2002.
7. Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В . І. Наулко, Л . Ф. Артюх. – К., 1993.
9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під. ред. Л . І .Кормича, В . В. Багацького. – Х., 2003.
11. Марченко М . І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини XVII ст. – К., 1961.
12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.
13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця X VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с .
15. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.
16. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.

Викладач Довган Юрій Любомирович